

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 96.

V Ljubljani, v soboto 27. aprila 1889.

Letnik XVII.

Česa pogrešamo?

I.

△ Povsod v javnem življenju opazimo neko počasnost, rekli bi, utrujenost, in to v širši in ožji domovini naši. Res, da se mnogo govori, mnogo snuje in namerava, a če pogledamo na vspehe, ti so le malenkostni v primeri z upi. Odkod to? Ker vse delo sloni le na ramah posameznikov, ki vsled mnogih drugih poslov ne zmagujejo naloge, ljudstvo pa ali o tem mnogo ne vé, ali se ne zanima za stvar, ker mu ni znana, ni jasna. Pogrešamo torej prave organizacije, odtokov, po katerih se morejo v središču porajajoče se ideje odtakati v srce naroda, v maso po deželah.

Organizacijo moremo doseči z vstrajnejšo in živahnijo delavnostjo v društvih, časnikih, občinskih zbiorih in pri volitvah. Organizacija obsega dvojno: prvič združenje in drugič red. Vsi se morajo združiti ter odločno in požrtovalno boriti se za skupni namen.

A složni morajo biti tudi vsi veljavni voditelji, vsak na svojem mestu, kamor ga je poklicalo zaupanje sorojakov, složni ne le gledé na namen, temveč tudi na taktiko. Tako združenje je v nebi-stvenih stvaréh lahko raznotero, kar še poživlja delovanje. Da še pojasnimo, kako si mislimo to organizacijo, naštejemo nekaj pravil.

1. Organizacija mora se vršiti po posameznih kronovinah. To zahtevajo različni razvoj posameznih delov naše države, zgodovina in praktični vzroki. Mi nimamo vodnika za vso Cislitavijo, pač pa najdemo vodnike v posameznih deželah. Da pa je mogoča organizacija po posameznih deželah, ali recimo, pri posameznih narodih, treba je najprvo, da se stranke med soboj zedinijo, izvolijo vodstvo in mu izročé dotične posle. To vodstvo določuje v glavnih potezah taktiko vsi stranki, vodi volitve, priporoča sposobne kandidate, daje navodila časnikom in društvom. Kdor v važnih in odločnih vprašanjih ne pripozna vodstva, ali je pobija, ta je

divjak in se ne prišteva stranki. Taka mora biti organizacija, da je stranki koristna in nasprotniku nevarna. Vsi člani morajo se prostovoljno zjediniti v vseh najvažnejših stvaréh, kajti taka organizacija ne more biti stroj, katerega kolesa se na las vjemajo.

2. Ako je organizacija v deželi gotova, dosežena je glavna stvar. Poslanci, katere dežela ali narod pošilja na Dunaj, morajo iskati zveze s poslanci drugih kronovin, oziroma narodov, ki utegnejo in hočejo pospeševati naša načela in podpirati naše želje. To je stvar državnih poslancev, a ostati morajo v vedni dotiki z vodstvom in volileci. Napačno pa bi bilo, ko bi poslanec na Dunaji za vsako stvar narekovali taktiko. Istotako ne moremo od poslancev zahtevati tako taktiko na Dunaji, ki se je morda obnesla v Berlinu. Vsak čevljev ima svoje kopito.

3. Da se organizacija ohrani, morajo v prvi vrsti časniki, ki podpirajo skupne interese, dobro razumeti svojo nalogo in biti jedini v vseh bistvenih točkah. Časnikar so navadno vir neječnosti in prepira med narodom.

Katoliški časnikar ne smé tiskovne prostosti tako tolmačiti, kakor židovski liberalec. To velja posebnost o cerkvenih stvaréh in oblastvih. Katoliški časnikar ne pripada k učeči, temveč k poslušajoči cerkvi. Leon XIII. si je pridobil slavno državniško ime, in sicer z modrostjo, mirnostjo in potrpežljivostjo. Napisal pa je tudi krasna navodila za politično delovanje. Večkrat se časnikar vsede na stol preiskovalnega sodnika ali državnega pravdnika in opravlja ta posel brez potrebnega znanja razmer, kritikuje in obsoja bolj lehkomišlno in zlovoljno, nego nasprotnik. V svoji vredniški sobi kuje postave, odstavlja ministre, imenuje naslednike, s tem pa bega čitatelje, jemlje poslanecem zaupanje in napeljuje vodo na mlin nasprotnikov.

Popotnik v neznanem kraju večkrat zgubi pot in mora se vrniti po drugi stezi do namena. Tako tudi politik trči ob ovire, katerih ne more zmagati.

Krivično je torej, vsakega obsojati, ako je enkrat zašel ali si izvolil po svojem prepričanju zlonejšo in krajšo pot. Drugače je z onimi, ki po mnogih krivih in tajnih potih ne najdejo izhoda v ravan narodnega življenja. Tako se je izcimila nezaupljivost v javnem življenju, ki ovira vso delavnost in spominja na nezdrave nekdanje francoske razmere.

Daljša napaka časnikov je, da objavljajo obravnave in debate v drugi luči in podobi, nego so se vršile, kar mora obsojati vsak pošten človek. Ne gledé na to, da vsaka debata ni za javnost, stori se z zavito objavo tudi velika krivica. So pa „enfants terribles“ pri vsaki stranki, ki živé ob taki hrani; vredništvo pa bi moralo zapreti predale takim ljudem.

To so glavne poteze načrta za organizacijo prave stranke, ki ima zaslonbo v narodu. Tako vrejena stranka je močna, je vplivna.

Govor drž. poslanca Šukljeja v državnem zboru dne 26. marca 1889.

(Dalje.)

Zapustim sedaj gospoda poslanca Dumreicherja, mogoče je, da se boveda še pozneje srečala, ter preidem k velikemu šolskemu vprašanju.

Dovolite mi, da se kratko ozrem na neki čuden govor, kateri se je čul s te (desne) strani, na govor, ki me je iznenadil.

Priznati moram, da mi je raztolmačil nekaj, kar se mi je dosedaj zdelo nemogoče. Pokazal mi je, kako se more človeški nepopolnosti posrečiti, da iz nič ustvari nekaj. Ménim tukaj govor poslanca za kmetske občine rovdniške.

Govor sem pazljivo prečital, razložil, in kaj najdete v njem? Niti duha niti sluha globokejši izvirne misli, niti sledú temeljitega stvarnega raziskavanja v šolskih vprašanjih, kakor tudi ne tropin zadostne praktične izkušnje; kajti konečno sicer zanimive stvari, katere je na svojih počitničnih sprehodih opazil pri bodočih kmetih in kmeticah, ven-

LISTEK.

V zagovor in odgovor.

V svoji 92. številki t. l. prinesel je „Slov. Narod“ o mojem „Godeci“ precéj obsežno oceno. Verjeti mi mora vsakdo, da se nikakor ne morem in tudi nečem protiviti stvarni kritiki, ki opozarja čitajoče občinstvo na to, kar je resnično dobrega, opozarja pa tudi na to, kar je slabše ali celo ne sodi v lep proizvod. Nobeden pameten pisatelj ne more reči o svojem delu, da je vsestranski dovršeno; tudi jaz priznavam drage volje, da ima „Godec“ svoje hibe, ali z vso odločnostjo se moram upirati temu, kakó „Slov. Narod“ navaja te hibe; protestovati moram osobito proti trditvi, da je „dejanje in vsa razredba le posnetek slavnega Baumbachovega proizvoda“, „Zlatoroga“ namreč! Gospod pisatelj omenjene ocene se je postavil na stališče, da mora dokazati prvič notranjo in drugič zunanjo podobnost obeh proizvodov; le zaradi — recimo „lepšega“ tudi „skoro“ trdi, „da se tudi glavne osebe dejanja niso posrečile, da psihološki neso dobro razvite, da so, kakor bi Nemec rekel, „verzeichnet.“ To je „tenor“ vse ocene in dolžan sem samemu sebi, to je dosedanemu pisateljskemu delovanju svojemu, da stvarno izpodbijem

rečene trditve, da s protidokazi ovržem glavne točke; s kratka torej: dokazati moram, da „Godec“ ni „le posnetek „Zlatoroga“, nego da je samostalno, izključno moje delo!

Ali predno prehajam k stvari sami, dovoljena mi bodi še kratka opomnja. Gospod kritik govori o Bodenstehtu in Rückertu, češ: prelagatelji se toli uglobojo v „prvotne“ izvirnike, da se jim ni moči postaviti zopet na svoja tla; to da velja tudi o meni. — Jako laskavo za-me, ako me stavljate v jedno vrsto s tema svetlima zvezdama na obnebi nemškega pesništva, ali žal, Vaš stavek ni resničen do cela. Širjemu občinstvu nemškemu n. pr. Bodensteht ni toliko znan kot prelagatelj ruskih pesnikov in Shakespeareja, nego v prvi vrsti je znan in čislán kot pesnik „Mirza Schaffyja“. Ta proizvod, ta je njegovo glavno delo in baš v njem je dokazal pesnik, da se prav dobro in trdno more postavljati na svoja tla, kajti „Mirza Schaffy“ navzlic eksotičnemu imenu svojemu ni prevod! In prav zategadelj, ker ni prevod, iz omenjenega stavka Vašega ne morem izvajati ničesar in prav zategadelj se tudi ne morem klanjati trditvi, da prelagatelj ne more lahko ustvarjati samostalnih del...

Po tej opomnji, ki sicer ne spada strogo k stvari, ki pa se mi vidi prav umestna, prehajam h

glavnemu vprašanju: ali je res „Godec“ le posnetek „Zlatoroga“, ali je dejanje v „Godeci“ le količkan podobno dejanju v „Zlatorogu“? Vsebina Baumbachove pravljice je znana, vendar si ne morem kaj, da ne bi je podal v glavnih obrisih. Trentski lovec v „Zlatorogu“ sklène srčno zvezo z Jerico, ali zanj se vname tudi srce planinki Špeli. Umerno je, da ga hoče planinka pridobiti sebi, ali ker se lovec ne meni za-njo, hoče vsaj razdružiti nevšečno zvezo. Zategadelj govori Jerici strupene besede, da bi lovec svoji nevesti pač mogel prinašati ne samo cvetic planinskih, nego suhega zlata iz Bogatina, saj je ljubljeneec dobrotnih belih žen, ki skrbno čuvajo njegovo življenje. V duši Jeričini ostane strupeno želo, in ko jo nekoč lovec pozivlje, naj ne pleše z „vlaškimi kramarji“, tedaj zahteva porogljivo v hipni jezi, naj ustrelí kozla z zlatimi rogov, da si potem s takšnim rogom odpre podzemeljske zaklade. Užaljeni lovec gré, ugleda visoko na planinah Zlatoroga, ustrelí, ali ne zadene ga do smrti; Zlatorog mu zastopi ozko stezo in ga pahne v prepad. Po Šoči priplava razbito truplo lovčevega in Špela skoči v valove, da bi bila vsaj v smrti združena z njim. —

Vsebina „Godecu“ je nastopna: V prekrasno dolino, kjer se zdaj prostira vrbsko jezero, zajde po

dar niso take izkušnje. Nič o tem. Celi govor je bil „brenčoč bron in zveneči kraguljčki, prava zmes“ pobranih splošnih stavkov in obrabljenih nastavnih besed, vzlic temu je pa imel, kar ne morem tajiti, izreden zunanji uspeh vsled govorniške umetnosti tega izvrstnega govornika in ljubeznjive podpore s strani častite opozicije. (Prav dobro! na desnici.) Jedno se mora pa pri tem vendar čudno zdeti: Tako častiti govornika kakor spoštovana nasprotna stranka, ki mu je vriskala tako burno odobravanje, sta pri tem neko malenkost prezrla.

Poslanec Grégr je popolnoma v svojem ognjevitem zagovarjanju sedaj obstoječa novošegne šole pozabil, da je podpisano njegovo ime pod nekim predlogom, ki zahteva temeljito preosnovanje nove šole, in častita opozicija v trenutku ni vedela, da je ona in njeno častnikarstvo istotako o svojem času pobijala mladočeski predlog, kakor sedaj predlog Liechtensteinov.

Celó odkritosrčno priznanje poslanca dr. Grégra se je prezrlo, namreč znameniti dvogovor z Greuterjem, v katerem je dr. Grégr stavil ponudbo: „Vzemite Tirolsko, pustite nam Česko!“ Čudil sem se, da se opozicija ni oglasila s staro molitvijo do svetega Florijana: „Sveti Florijan, patron zoper ogenj, prizanesi našim hišam in zapali druge!“ (Veselost na desnici.) Priložnost je bila tako ugodna! To je meni le dokaz, kako pregostokrat se v teh prostorih igrajo take komedije zmotnjav celó pri možéh, ki bi morali biti resni.

Rekel sem, da smatram govor gospoda poslanca dr. Grégra vzlic odkritosrčnemu priznavanju govorniške umetnosti govornikove stvarno za prav nepomemben.

Ne bil bi omenjal tega, ko bi me ne silila neka opazka, da kratko odgovorim. Gosp. poslanec Grégr je vskliknil, kdor hoče omajati novo šolo, napade bodočnost češkega naroda, nastavi sekiro na obstanek češkega naroda. Če to velja o Čehih, gospóda moja, velja tembolj za številno mnogo šibkejše, kulturno in gospodarski zaostale Slovence. Vsakdo, ki ima pri nas oči, da vidi, reči mora: Mi Slovenci smo zgubljeni, če se nam ne posreči pronikniti množino naroda z elementi omike, povzdigniti stopnjo izobraženosti njegove, in ravno ker takó mislim, zavračati moram zaključke poslanca rovdniških kmetskih občin kot napačne. S toliko sveto vnetostjo je ugovarjal zoper zopetno uvedbo stare, konkordatne šole.

Rečem le to, da se je zaletel v odprta vrata. Kdo pa misli na to, da bi zopet oživil staro konkordatno šolo, ki je za vse čase mrtva. Hotel je zagovarjati učiteljski stan. Opomnim, da sam pripadam k učiteljskemu stanu, pripadam s ponosno zavestjo, da je prisrčna moja želja, povzdigniti njegovo socialno veljavo, utrditi njegovo neodvisnost, na drugi strani sem pa prepričan, da ne bo trpela neodvisnost učiteljskega stanú in da bo le pridobila njegova socialna veljava, če se v bodoče zabranijo gotovi izgredi, o katerih smo nedavno čuli. (Odobravanje na desnici.) Če se je sklicevalo na narodno izobrazbo, na veliko vrednost, katero mora ljudska šola za nas boreče se narode imeti, naglašam le

jedno, da ravno zaradi tega ne morem razumeti, kako se dokazuje vse ono, kar nam je zadnja desetletja pokazala izkušnja. To mora torej brez sledú ostati na zakonodajskih delih o avstrijski ljudski šoli.

Ne vém, ali je nedavno poslušal gospod poslanec Grégr govor gospoda glavnega „contra“-govornika. Prosim ga tedaj, naj ne prečita samo tega govora, to bi bilo premalo, marveč naj se ga dobro nauči. Razprave barona Dumreicherja so najboljši komentar k onemu burnemu odobravanju, katero je častita nasprotna stranka vriskala besedam mladočeskega poslanca. (Živahno odobravanje na desnici.) Če je gospod poslanec Grégr nekoliko več, nego velik umetnik v govorništvu, če se le kapljica političnega prevdarka in državniške previdnosti pretaka po njegovih žilah, odpreti mu mora ta govor oči o tem, za koga opravlja posle, čegave koristi pospešuje. (Odobravanje na desnici.) (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. aprila.

Notranje dežele.

Grof Hartenau (prince Battenberški) je prosil kornega poveljnika fem. barona Schönfelda, da bi ga smel spremljati na letošnjem nadzorovalnem potovanji. Iz tega sklepajo, da bo grof Hartenau res v jeseni vstopil v avstrijsko armado kot polkovnik.

Najvišji sodni dvor je odločil, da se stavbinskemu mojstru ne more zabraniti vknjižba v trgovinski register, ker obrt stavbinskega mojstra večinoma obsega trgovinska opravila.

„Pesti Hirlap“ poroča: **Tisza** je pozval grofa Apponyi-a, naj vstopi v kabinet kot minister notranjih zadev. Apponyi si je izprosil nekoliko časa za pomislek ter je odpotoval k poslancu Grünwaldu, da se z njim posvetuje. Ako bo Apponyi vstopil v ministerstvo, postal bo Grünwald njegov državni tajnik, ker je znan kot prvi veljak za baronom Sennyeyem na upravnem polji. Pred vsem je odločen nasprotnik komitatov in njihove uprave. „Pesti Hirlap“ je list, ki je v dobri dotiki z vlado.

Vnanje države.

List „Opinione“ je izvedel iz izvrstnega vira, da je **Vatikan** po prvi sesiji katoliških shodov storil korake pri odličnih evropskih dvorih razven pri nemškem, naj kaj ukrenejo na korist papeževi posvetni oblasti. Vsa ministerstva so baje to prošnjo odklonila, le Francija je rekla, da bo najprvo presojevala primerna sredstva, vendar pa se ni h ničemur zavezala. „Opinione“ ni v teh zadevah odločilen list ter je treba počakati, kaj k temu porekó priznana vatikanska glasila.

Iz **bolgarske** prestolnice se poroča o bolgarsko-srbskih obravnavah gledé trgovinske pogodbe, da bolgarska vlada zahteva le enako postopanje za obe državi; neresnično je, da Bolgarija pretirava svoje tirjatve.

Nizozemske generalne države bodo imele v torek dné 30. t. m. drugo polno sejo; obravnavali bodo o postavi gledé imenovanja kraljice za regentinjo v dóbi kraljeve bolezni.

Dné 24. t. m. se je v Madridu sošel **španjski** katoliški shod. Madridski škof je dobil od 17 prelatov in 1600 odličnih oseb pritrjevalne izjave. V stolnici je imel govor, v katerem je naglašal potrebo, da se zopet dá papežu posvêtna oblast. Pri prvi seji se je določil zborovalni vspeh in eno-

glasno sprejela adresa papežu na korist njegove posvêtne oblasti.

Velikonočni ponedeljek je bila seja **italijanskega** ministerskega sveta, katerega so se vdeležili ministri: Crispi, Bertolè-Viale, Boselli, Lacava, Miqueli in Seismit-Doda. Predmet obravnave je bil, kaj naj se konečno-veljavno ukrene gledé Afrike. Brin je bil bolan, Zanardelli in Giolitti pa se nista hotela vdeležiti seje, ker nočeta nobene odgovornosti v napominanem oziru prevzeti. Kakor poročajo listi, sklenilo se je, da je zasedenje Kerena in Asmare nujno potrebno in da se bo izvršilo prej, predno se bo sešla zbornica. Crispi je rekel svojim tovarišem, da bo zbornici naravnost in očitno odrekel pravico do interpelovanja o vojski in miru.

„Agence Roumaine“ preklicuje vest zunanjih listov, da je **rumunsko** ministerstvo Catargijevo razveljavilo naredbe prejšnje vlade gledé iztiranja nekaterih ruskih podanikov. Catargin se je marveč izjavil v zbornici, da je vsaka neodvisna država v svojih mejah lasten gospod, ki ima dolžnost, da na podlagi postav prepreči rovanje zoper varnost. — Iz istega vira se javlja, da se bodo v kratkem tesneje združili vsi konservativni elementi, ter se naglašava važnost te okoliščine.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 24. aprila. (Izgredi.) Poulični antisemitski izgredi, ki so se pod plaščem tramvajskih voznikov na praznike porodili, trajajo še vedno dalje in dan na dan bolj očitno je, da razgrajalni in plenilni druhali ni na tem ležeče, da bi žalostni položaj voznikov zboljšala, temveč da bi za-se kolikor móči naplenila in svojemu bližnjemu kolikor več škode napravila. Plačani hujskači vozijo se od predkraja v predkraj, ter delé denar med postopače in šnopsarsko druhal, katera okna pobija in na vojake in policaje kamenje meče. V torek zvečer je bilo glavno poprišče v Hernalsu, in zopet lahko rečem, da tramvajskih voznikov skoraj nobenega videti ni bilo med razgrajalci, pač pa vse polno raznih roko-delskih pomočnikov, ki so pri takih zadevah povsod prvi na vrsti.

Proti 7. uri na velikonočni torek je bilo v Hernalsu in sosednjem Ottakringu v obližji tramvajске remize na tisoče ponlične druhali nabrane, katero so redarji in vojaki po možnosti razganjali. Glavna zbirališča so bile šnopsarske beznice, katerih je po teh krajih vse polno, v vsakej hiši po jedna, in te je dalo redarstvo že ob 7. uri zapreti. Ob tem času pridrli so huzarji v Hernals, ki so se takoj na patrole razdelili in ljudi razganjati jeli, kar jim je šlo zvečer jako dobro izpod rok, kajti kjer ni zdala odločna beseda, pripomogla je huzarska sablja. Okoli 8. ure tekla je že na več krajih razburjena kri rogoviležev, kajti huzarje je druhal povsod s kamenjem napadla, kar je vročerkvne Madjare seveda grozno razburilo. Kamor je vsekali, je bilo dobro, kajti zadel je povsod, tu na glavo, ondi na roko in je več delavcev hudo poškodovanih, ki naj si pa le za uho zapišejo, kajti staknili so, kar so iskali, in prav spodobilo se jim! Kamnene toče, ki se je od vseh strani na vojake vsipala in ki je bila povprečno kot pest debela, je bilo vedno več in redarji si niso mogli nič več drugače pomagati, kakor da so potegnili

(Dalje v prilogi.)

mnogem potovanji godec. Ljudstvo v dolini živi razdivjano; za božje besede se ne méni nihče, pač pa pijó in plešejo noč in dan. Tuji godec jim prihaja ravno prav; ko jim zaigra na ples, tedaj čuti vsakdo demonsko silo njegovih goslij; vsakdo mora plesati po nikdar slišanih glasovih. Tod, v prostorni dvorani, zagleda se godec v bohotno Zala, hipna čutna slast združi njijni sreči. Ali précej drugo jutro vidi godec v gozdu nedolžno Anko, ki venča Boga na križi; zdajci vstane v duši njegovi razpor, ali preslaboten je, da bi se odrekel Zali, samo hudi boji mu razdvajajo srce. — Anko vidi znova v cerkvi, vidi jo še jedenkrat v gozdu, kamor ji je velelo srce, ki se je tudi vnelo za tujega moža, in godec odhaja s sklepom, da hoče pričeti drugačno življenje, da hoče postaviti „čist oltar ljubezni čisti“. Zgodi se drugače. Ko dojde k Zali s prošnjo, naj ga oprostí prejšnjih obečanj, zmami ga znova to bujno dekle; v njeni bližini pozabi bitja, ki bi mu moglo biti rešni angelj — in ko se zavé, vzdrami se mu pekoč kes in do cela zbezan zapusti dolino, da nihče ne vé, kdaj in zakaj. Šibka Anka mrje od srčne bolesi; prav ko umíra, odpró se duri in godec, katerega je obup privedel nazaj, zgrudi se ob smrtni postelji. Velika noč je tu; ljudstvo v dolini živi razkošno navzlic svetemu času,

navzlic temu, da se pojavljajo čudne prikazni prirodne; na veliko soboto se zberó v gostilni, kamor jih zove zbegani godec, tam jim igra na bogokletni ples — o polnoči se vsuje pogubljenje v dolino. Zatvornice nebeške se odpró, voda bruha iz zemskih tal, bliski švigajo, rešitve ni nikomur. Godecu se privija smrtno preplašena Zala, da bi umrla poleg njega, ali on jo pahne v vodo; zdajci se zablisne, žveplen duh se prostre nad vodami, godec omahne v valove od strele zadet. Voda narašča, preplavi dolino, in to je današnje vrbsko jezero. —

Kdor primerja obe ti vsebini, izvestno ne more najti nobene podobnosti v dejanji. In kdor primerja godca in lovca, istotako ne more najti nobene podobnosti, razven te morda, da sta oba — brezimna! Anka je popolnoma drugačna od Jerice; Zala le rahlo, ali prav rahlo spominja na Špelo, tega ne tajim, vendar zategadelj ne more trditi nihče, da sem posnemal Baumbacha, ne more nihče očitati vsemu delu, da je le kópija! — Kar se dostaje tega, ali so značaji res „verzeichnet“, o tem ne govorim; samo to se mi vidi čudno, da je gospod kritik hipoma spoznal glavno svojstvo njihovo, da piše o „bohotni“ Zali in „nepopačeni, nedolžni“ Anki...

Notranje podobnosti torej ni v obeh proizvodih; pogledjmo, kakšna je zunanja podobnost. Oba proiz-

voda sta pisana v poglavjih, to je res, ali na škodo ni nobenemu. Metrum je tudi podoben — kdor se peča s pesništvo, vé, da ni dosti izbirati. Od Lessinga dalje so pisane malone vse drame, kolikor jih je v vezani besedi, v jambiških desetercih; da ljubijo jugoslovanske narodne pesmi trohajske deseterce, to je znana stvar. Ali kdo bi očital prvim ali drugim, da imajo z večine isti metrum? Kdo more očitati meni, da sem rabil, kakor Baumbach, zdaj jambiške, zdaj trohajske deseterce, zdaj krajši, zdaj daljši metrum? Saj vemo, kako utruja čitatelja enakomerni metrum — vzgledov menda ni treba navajati; dalje pa tudi vemo, da baš dušni afekt, kateri hočemo opisovati in opisati, sam zahteva različnega ritma; o tem se ni treba razgovarjati dalje. Če so si res po nekod podobne misli in izrazi, bodisi; pisatelja ni, ki bi se ne ponavljal. Tukaj n. pr. moram opomniti, da sta si molitev Jeričina in Anična v besedah res nekoliko podobni, ali — in to je glavna stvar — dušno stanje je do cela različno: deklisnih molitev je ogromno število; predmet: dekle pred podobo Matere božje zanimiv je, poetičen, zato ne nahajate molitve samo v Baumbachu, in ne samo v „Zlatorogu“ njegovem, nego nahajate jo tudi v „Faustu“ in nahajate tudi pri Gregorčiči, da ne navajam še drugih proizvodov. Da se dva stiha v Je-

revolverje in streljali — kviško, samo za strah, kar je za trenutek pomagalo.

Zapri so razgrajev v nedeljo in ponedeljek sto in petdeset, med temi je dvanajst tramvajskih voznikov. Štirideset teh zaprtih se bo moralo zagovarjati pred deželnim sodiščem zaradi hudodelstva javnega nasilstva, ostali bodo opravili pri okrajnih sodiščih s štirinajstimi dnevi na kolikor namreč je bilo že danes več manjših izgreznikov obsojenih. Ko so vozniki videli, kake posledice ima njihovo kuhanje, jeli so se popolnoma odtežati javnih prostorov, ter so poslali k cesarskemu namestniku Possingerju deputacijo, ki ga je prosila, naj se jih on usmili in naj vpliva na ravnateljstvo tramvaja, da jim poviša plačo. Cesarski namestnik je odgovoril, da bi bil to rad storil, ko bi bili vozniki prej k njemu prišli, predno so se poslužili javnega nasilstva in povzročili izgrede. Vlada ne more nič več storiti, pač pa bodo jako strogo kaznovani vsi izgrezniki. Ob enem jih je posvaril, naj se ne vdeležujejo izgrediv, če si nečejo položaja še zdatno shujšati. Do sedaj dobili so za službovanje od 6. ure zjutraj do 12. ure zvečer večinoma po 1 gl. 90 kr. na dan.

Danes se je upor polegel in večina jih že zopet vozi. Škodo od tega nepostavnega postopanja bodo imeli vozniki v prvi vrsti sami, ker bodo sčasoma drug za drugim vsi iz službe iztrebljeni, kar jih je dalo s svojim kuhanjem povod, da je surova šnopsarska druhal, po antisemitih nahujskana in plačana, nezaslišano dva dni mirne prebivalce po treh okrajih dunajskih strahovala in tuje imetje uničevala. Po vseh teh okrajih (Favoriten, Hernals in Ottakring) oklican je bil v sredo proti večeru nekaj izjemen stan; gostilne so morale ob 9. uri zvečer zaprte biti, hišna vrata so se morala zapreti že ob 8. uri zvečer, vojaške patrole obkolile so peš in jež vse ulice in druhal razganjale. Kdor ni imel posebno važnega opravka, ni smel čez 8. uro zunaj ostati. Bilo jih je pa tudi danes silno veliko na nogah in jim je dunajski mestni poveljnik podmaršal K a i f f e l sam zapovedoval. Teden dni morda še ne bo miru in utagne se tu in tam kamenje na redarje in vojaške leteti, kajti antisemitje imajo mnogo denarja na razpolaganje in „janhagel“ dunajski ga pa mnogo potrebuje.

Posnetek vse velikonočne komedije je ta, da so velikonomški antisemitje svojo moč poskušali, kako se jim bo obneslo, kedar poidejo čez židove in njihovo premoženje. Zaprti „janhagel“ ni drugzega nego najeto orodje, ki se bo sedaj za skrite antisemite pokoril, oni se bodo pa smejali. Na vsak način so se pa Dunajčani te dni lahko prepričali, kaj jih čaka od „moba“, katerega je tukaj primerno dosti, ako bi Avstrija kedaj dobila v svetovni zgodovini žalostno ulogo, ki jo je igrala Francija leta 1871. Prusom nasproti.

Ako vam še sporočim, da je dunajski magistrat obsodil tramvajsko društvo na 50.000 goldinarjev globe od kaveije, ker te dni promet ni bil ob praznikih v redu in pa vsak dan še posebej 10.000 gol-

ričini in Anični molitvi vjemata doslovno, to je res, ali tega sam nisem vedel, tako se čisto dogaja temu ali onemu pisatelju; ali kaj naj porečem o stavku, kateri stoji tiskan v oeni z razprtimi črkami: „Lep bil bi ta obraz, da...“? V Preširnu čitam nekaj podobnega, to je gotovo, gotovo pa je tudi, da prav ta stavek čitate v romanih sto- in stokrat, da ga celo v navadnem govoru čujete čestokrat. Ta stavek je baš fraza in očitati ni nikomur, kdor ga rabi, da ga je vzel recimo baš iz — Preširna!

S tem je v glavni stvari moj odgovor končan; dokazano je z njim, da je ocena „Slov. Naroda“ pristranska, da je ne more omečiti ni stavek, kjer neznani gospod pisatelj priznava mojemu delu tudi mnogo krasot, blagoglasen jezik, gladke, lepe stihe. Nekaj mi je pod peresom, ali molčim rajši. Samo to še naposled, kar se dostaje „prilicnih“ (!) pesmij: Verjemite mi, da nikomur in nikoli nisem ponujal svojih pesmij prigodnic; če sem jih zložil za to ali ono priliko, zložil sem jih, ker so me prosili zanje. Prijetno delo niso, in poleg tega takim proizvodom sam ne pripisujem posebne cene. Ali prepričan sem, da so vselej ustrezale svojemu namenu, in to je dosti. Sicer pa menim, da se ni baš pretežko izogibati takemu očitjanju! —

V Ljubljani, dne 25. aprila 1889.

A. Funtek.

dinarjev globe, dokler se ne bo redno vozilo, sem vam v glavnih potezah ves položaj narisal.

Dnevne novice.

(Dopolnilne volitve v mestni zbor) za prvi razred so se danes vršile. Od 82 prišlih volilcev so dobili glasov: Ivan Murnik 81, Mihael Pakič 80, dr. Alfonz Mosche 79 in Fran Ravnihar 77.

(Pri jutrajnji predstavi v korist podporne društvu velikošolcev na Dunaji) bodeta igrala gospica Katarina Sevnikova in nje učitelj gospod Ohm vit. Janušovsky te-le komade Dvořákové: 1. „Slovanski ples“, op. 46. V. — 2. „Legenda“, op. 59. I. — 3. „Slovanski ples“, op. 46. IV. — 4. „Slovanski ples“, op. 46. VII. — Ker se je torej skrbelo za dobro godbo, nadajamo se, da se bode častito občinstvo vdeležilo, kakor zadnjič, tako tudi jutri dobrodelne predstave v mnogobrojnem številu.

(† Matej Cigale.) Dodatno se nam z Dunaja poroča: Pogreb za Slovenstvo zaslužnega starine g. Mat. Cigaleta, ki je po dolgem bolehanju v 70. letu svoje starosti izdihnil svojo blago dušo, je bil na velikonočni ponedeljek. V imenu „Matice Slovenske“ položil je na krsto pokojnikovo gosp. J. Navratil velik lavorjev venec s slovensko trobojzico, na kateri je v zlatih črkah bil napis: „Matica Slovenska v Ljubljani.“ Izmej vseh vencev bil je ta najlepši. Slovenska kolonija dunajska bila je pri pogrebu maloštevilno zastopana, izvestno radi tega, ker se je o pogrebu premalo znalo. Med drugimi sem videl g. prof. Stritarja, sekcijekega svetnika v justičnem ministerstvu gosp. Levičnika, g. J. Navratila itd. Peveci akad. društev „Slovenije“ i „Zvonimira“ peli so v cerkvi sv. Urha nagrobnico „Blagor mu“, za kar se je vdova pokojnikova vsa ginjena zahvalila. R. I. P.!

(G. Ivan Pogačnik.) Stanujoč v Ljubljani, pristopil je podporne društvu za slovenske velikošolce kot podpornik s petimi goldinarji.

(Ljubljanske obrtne strokovne šole.) Dvorni svetovalec V. Exner, vodja tehnološkemu muzeju na Dunaji, in profesor Beyer sta včeraj nadzorovala tukajšnje obrtne strokovne šole ter se pohvalno izrazila o vredbi in vodstvu.

(Odgovor) na „zagovor“ v slovenskem dnevniku: Dotični članek smo prejeli iz obrtniških krogov. Kolikor poznamo pisatelja, smemo trditi, da ni nameraval napadati stanov kot takih. To pravilo je tudi nam sveto in bode vsakemu časnikarju. Pisatelj pa si je gotovo mislil, da se greh imenuje, a grešnik ne.

(V Šturiji) bodo jutri slovesno blagoslovili novo šolo. Ker je ob enem cerkven shod, bode gotovo veliko ljudstva zbranega.

(Dramatično društvo) naznanja, da je gospa Neureutherjeva, ki se mnogo zanima za slovenske razmere, povabila čez poletje igralko Zvonarjevo v Prago, kjer jo bodo pod pokroviteljstvom blagorodne gospe poučevale prve moči češkega narodnega gledališča.

(Razpisane ustanove.) Za leto 1889. razpisane so cesarice Elizabete invalidne ustanove ranjkega barona Karola Wurzbacha, in sicer 3 ustanove po 60 gl. za Ljubljane, 3 ustanove po 30 gl. za rojake iz Kamnika, iz Jarš ali iz Homca, in 3 ustanove po 30 gl. za rojake iz Ventarjevca v občini šmartinski pri Litiji.

Te ustanove oddaja gosp. baron Alfons Wurzbach, in sicer one za Ljubljane po nasvetu kranjskega deželnega odbora, ustanove za Kamničane, Jaršane in Homčane po nasvetu županstva v Kamniku, in ustanove za Ventarjevčane po nasvetu županstva šmartinske občine. —

Pravico do vžitka teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni vojaški invalidi iz imenovanih občin ali krajev — od stražmeštra ali šikovatelja nazaj, kateri so lepega zadržanja in vsled v vojni dobljenih ran nezmožni, da bi se sami mogli živiti. — Ako bi se pa za baron Wurzbachove ustanove ne oglasili vojaški invalidi z omenjenimi lastnostmi, imajo pravico do njihovega vžitka tudi drugi reveži lepega zadržanja iz imenovanih krajev, kateri se zaradi bolehnosti in starosti ne morejo sami živiti.

Prošnje za te ustanove naj vložijo prošniki iz Ljubljane pri ljubljanskem magistratu, drugi prošniki pa vsak pri županstvu svoje občine do 31. maja l. 1889.

(Glavni zbor) za mesto Ljubljano ustanovljene okrajne bolniške blagajne vršil se bode v četrtek dne 2. maja ob 7. uri zvečer v mestni dvorani z nastopnim vspehom: 1. Volitev bolniškega načelnštva. 2. Volitev nadzorovalnega odbora. 3. Volitev razsodišča. Želeti je, da bi se tega zbora mnogo-brojno vdeležili zastopniki delodajočih gospodarjev in od delavcev izvoljeni odbranci.

(Okrajne bolniške blagajnice.) Jutri dopoldne ob 11. uri se bode v mestni dvorani vršila volitev onih trinštirideset zastopnikov, katere odpošljejo delodajoči gospodarji v glavni zbor okrajne bolniške blagajne, katere se mora v zmislu postave o bolniškem zavarovanju delavcev z dne 30. marca l. 1888 ustanoviti za ljubljansko mesto.

(Imenovanje.) G. Spiridon vitez Mitrović, poveljnik brambovskemu bataljonu št. 24 v Novem Mestu, je imenovan poveljnikom kranjsko-primorskega brambovskega pešpolka št. 5.

(Vabilo) k veselici, katero priredé štursko-ajdovski pevci in pevkine dne 28. aprila 1889 v korist družbe sv. Cirila in Metoda, v prostorih društva „Edinost“. Spored: 1. Vilhar: „Domovini“, mešan zbor. 2. Govor. 3. Kocjančič: „Njega ni“, moški zbor. 4. Krilan: „Stari hajduk“, deklamacija. 5. P. H. Sattner: „Na planine“, mešan zbor. 6. Vilhar: „Na velebitu“, moški zbor. 7. „Županova Micika.“ Veseloigra. Po dovršenem sporedu prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 30 kr., sedež 20 kr.

(V Gradci) je nekaj let konjerejsko društvo za štajersko deželo. V priznanje vspešnega delovanja za konjerejo je dobilo naslov: c. kr. konjerejsko društvo.

(Kmetijska podružnica v Ptuj) je nasvetovala, naj okraji sadé ob cestah sadno drevje. Občni zbor v Gradci je ta predlog zavrgel.

(Kateri namen naj imajo letošnje slavnosti?) Prejeli smo naslednje vrstice: Dne 14. maja in pozneje prirejali bodo nemški centralisti in nacijonanci, na čelu jim nemški „schulverein“, raznovrstne slavnosti v spomin dvajsetletnice obstanka sedanjih šolskih postav. Osrednji odbor „schulvereinov“ ravno-kar razpošilja vabila, naj se nemško šolsko društvo povsod postavi na noge in proslavlja 13. dan maja kot poseben praznik. Delajo se že priprave za slavnosti; tukajšnja podružnica „schulvereina“ pošlje gosp. učitelja Uhla v Karlove Vari k občenemu zboru, kjer bodo le demonstrirali proti avtonomistiškim težnjam in proti načelu, da se uredba ljudskega šolstva prepusti deželnim zborom. Te slavnosti pa bodo ob enem v spodbudo narodnim protivnikom k izdatnejšemu nabiranju na korist „schulvereinu“. Zaradi tega bi bilo umestno, da tudi slovenska mesta, trgi in občine pri slavnostih skrbé za šolstvo in nabirajo doneske za šole in otroška zabavišča ob nemški in laški meji. To bi bila tudi dostojna manifestacija na korist samouprave ljudskega šolstva.

(Razpisane) so učiteljske službe: V Blokah drugo, v Mokronogu tretje in v Dragatušu drugo učiteljsko mesto.

Telegrami.

Dunaj, 27. aprila. Tramwayski vozniki so vsi razven dvanajst zaprtih sprejeti v službo. Z ozirom na to, da se je zopet napravil mir, preklicala se je redarstvena naredba o zgodnjem zapiranju hišnih vrat in javnih prostorov. Upravni svet tramwayski se je odpovedal.

Dunaj, 27. aprila. Cesar se je dopoldne brez spremstva peljal v kapucinsko cerkev, kjer je z gvardijanom šel v rakev h krsti pokojnega sina. Prej je cesar sprejel nadvojvodo Franca Ferdinanda.

Trst, 27. aprila. Danes ponoči so v vozni oddelek pošte vlomili neznani zločinci ter ukradli 53.000 goldinarjev.

Pariz, 26. aprila. Diplomatski kor je sklenil, da se ne bo vdeležil razstavnih svečanostij. Zastopniki evropskih dvorov bodo v tej dobi odpotovali.

Bukarešt, 26. aprila. Cankov je odpotoval v Turn-Severin, ker se baje hoče povrniti v Bolgarijo.

London, 27. aprila. Kakor se uradno objavlja, vršilo se bo dné 16. ali 17. maja na čast obisku cesarja Viljema veliko nadzorovanje mornarice pri Spitheadu. Vdeležnih bo 109 vojnih ladij.

Listnica vredništva:

G. V. M. v Ljubljani: Stvar je zastarela; oglasite se o priliki.

G. dopisniku z Gorenjskega: Dopisi brez imena gredo — v koš.

Umrli so:

25. aprila. Janez Delak, učence, 10 let, Hradekega vas 24. vsled krča. — Marija Hariš, tapetarjeva hči, 3 $\frac{1}{2}$ leta, Trubarjeve ulice 2, driska. — Alojzija Tollovitz, privatnega uradnika žena, 32 let, Kravja dolina 2, jetika. — Ana pl. Fradenek, kontrolorjeva vdova, 77 let, Kravja dolina 11, marasmus. — Josip Tavčar, trgovec, 30 let, Poljske ulice 3, apoplexia cerebri. — Marija Klemenčič, mestna uboga, 79 let, Karlovska cesta 7, kap. — Reinhold Schmidt, trgovec sin, 10 let, Pred Škofijo 3, vsled vnetice možganske mreže.

V bolnišnici:

24. aprila. Marija Božič, gostija, 51 let, asthma.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	726.0	7.2	sl. zap.	dež	11.20
26 2. u. pop.	729.1	7.2	"	"	dež
9. u. zveč.	731.3	5.4	"	jasno	

Srednja temperatura 5.9°, in 4-6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

27. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 10 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	85 " 45 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 95 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 10 "
Akcije avstr.-ogerske banke	895 " — "
Kreditne akcije	298 " 50 "
London	119 " 70 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 48 $\frac{1}{2}$ "
Cesarski cekini	5 " 66 "
Nemške marke	58 " 47 $\frac{1}{2}$ "

Št. 7286.

Glavni zbor

(3-1)

v smislu postave o bolniškem zavarovanju delavcev z dné 30. marca 1888. leta, drž. zak. št. 33 za mesto Ljubljano ustanovljene okrajne bolniške blagajne vršil se bode v četrtek dné 2. maja t. l. ob 7. uri zvečer v mestni dvorani z naslednjim dnevnim redom:

1. Volitev bolniškega načelstva;
2. volitev nadziralnega odbora;
3. volitev razsodišča.

To se daje na znanje z vabilom, da se tega zbora polnoštevilno vdeležé zastopniki delo dajočih gospodarjev in od delavcev izvoljeni odbranci.

Mestni magistrat ljubljanski,
25. dan aprila 1889.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska

kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlate-nici.

Poskusi dr. Jer. Garroda, Biswangers, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima litij največje raztopivno moč pri sečnokislili, usednih izločkih, iz česa se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.

Kot okrepiljoča pijača z vinom ali sadnimi soki in sladkorjem pomešana, je Radenska kislá voda v obče priljubljena.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (8)

Št. 7285.

Razglas.

(1)

V nedeljo dné 28. aprila t. l. dopoldne ob 11. uri se bode v mestni dvorani vršila volitev onih 43 zastopnikov, katere odpošljejo delodajalci-gospodarji v glavni zbor okrajne bolniške blagajne, katero je v smislu postave o bolniškem zavarovanju delavcev z dné 30. marca 1888. leta, drž. zak. št. 33, ustanoviti za mesto ljubljansko.

To se daje na znanje z vabilom, da se delodajalci polnoštevilno vdeležé volitve.

Mestni magistrat ljubljanski,
25. dan aprila 1889.

V obvarovanje zdravja nedvomno nekaj novega

je uradno koncesijonovana naravna, umetno s presto ogejno kislino prirejena mineralna kislá voda

kostrivniški kislí vrec

(Römerbrunnen)

pri Rogatcu.

Z naravo in umetnostjo srečno spojena, nedosegljiva, do sedaj v kupčiji še ne se nahajajoča zdrava pijača je ta peneča se

mineralna kislá voda,

katera je zdravejša in okusnejša kakor vse takozvane siphon-kisle vode. (23-1)

Na prodaj je v vseh znamenitejših lekarnah, pri trgovcih ter jo neposredno pošilja oskrbníštvo rimskega vrelca, pošta Rogatec-Slatina (Stajersko).

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(4)

priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

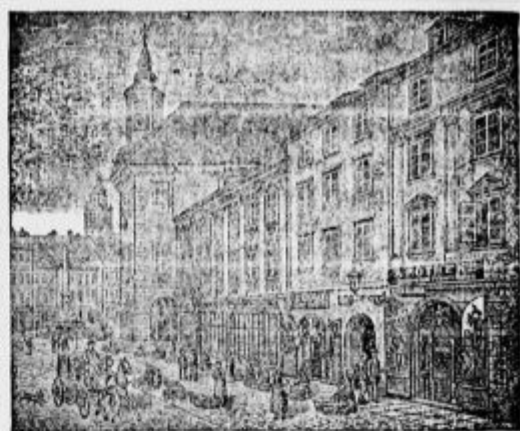
vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Tuji.

24. aprila.

Pri Stona: Ludovik baron Lazzarini iz Inomosta. — J. pl. Podhaysky, inženir, z Dunaja. — Goldscheider, trgovec, z Dunaja.

Pri Južnem kolodvoru: Dobro z Bleda. — Premel z Vrhopolja. — Raznošnik z Bleda.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih kušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve (in kemična/tovarna), v Gradci (na Stajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER TROPFEN. NUR ECHT BEI APOTHEKER TRNKOCZY LAIBACH 1 STUCK 20.

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vraniel, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratabol, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah & 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prasílev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušeti itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hihah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

(29)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Zobozdravnik
Schweiger
 stanuje pri Maliču (hôtel Stadt Wien),
 II. nadstropje št. 23.
 Ordinira od $\frac{1}{2}$ 10. do $\frac{1}{2}$ 1. ure
 zjutraj in od 2. do 5. ure popo-
 ludne.
 Ob nedeljah in praznikih od
 $\frac{1}{2}$ 10. do 1. ure. (11)

Vinko Čamernik,
 kamnosek v Ljubljani, Parne ulice šte. 9,
 (začasna podružnica poleg mesarskega mostu)
 priporoča se preč. duhovščini za naročila
 vsega v njegovo stroko spadajočega
cerkvenega dela
 in gosp. stavbinim podjetnikom za raznotera
stavbinska dela.
 Slavnemu občinstvu priporoča veliko
 zalogo najokusnejše iz različnih marmorjev
 izdelanih
nagrobni spomenikov
 po jako nizki ceni.
 Na prodaj je tudi ravno-
 kar krasno izdelan, nad tri metre visok
 prostostoječ
nagrobni spomenik
 od kajnahtalskega kararskega in domačega
 črnega marmorja, dostojen vsakega odlič-
 njaka.
 Obljubi se č. naročnikom po najnižjih
 cenah in s trpežnim blagom postreči.
 S spoštovanjem
Vinko Čamernik,
 kamnosek.
 (6—6)

Naprodaj ste
hiši št. 29 in 117
 v Spodnji Šiški pri Ljubljani
 obe poleg državne ceste, torej za vsako obrt pripravne.
 Hiša št. 29 je pritlična, ima podstrešne sobe
 in klet, gospodarsko poslopje in vrt.
 Hiša št. 117 je enonadstropna, novo sezidana,
 ima veliko klet in vrt; pri obeh hišah je vodnjak
 z dobro pitno vodo.
 Cenę in pojasnila pové lastnik Jakob Burger v
 Spodnji Šiški št. 29. (3—1)

Brata Eberl,
 izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
 in napisov.
 Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
 za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.
 priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
 v njiu stroko spadajoče delo in na deželi kot
 znano rešeno fino delo in najnižje cene.
 Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve
 v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem
 lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
 nego vse te vrste v prodajalnah. (8)
 Cenike na zahtevanje.

Jaz Ana Czillag
 s svojimi 185 centimetrov dolgimi orjaškimi „Loreley“-
 lasmi, katere sem dobila po 14mesečni rabi od mene
 same izumljenega mazila, naznanjam: To je edino
 sredstvo zoper izpadanje las, za pospeševanje njihove
 rasti, za okrepčevanje lasišča, pospešuje pri gospodih
 rast polne, krepke brade ter že po kratki rabi takó
 lasem kakor bradi podeljuje naravni svit in gostost,
 obvaruje jih do najvišje starosti, da pierano ne osivé.
 Cena lončku 2 glđ. Razpošilja se vsak dan v vse kraje
 celega sveta po pošti proti poprejšnjemu plačilu ali pa
 poštenu povzetju.
Czillag in drugovi,
 Budimpešta, Königsgasse,
 kamor naj se pošiljajo vsa naročila.
 Pri naročitvah šestih in več lončkov
 25% rabat in franko-pošiljatev. (20—8)

Peči iz prstenih snovij
 v raznovrstnih oblikah, istotako
štedilna ognjišča
 priporoča po najnižji ceni
Fran Jevnikar,
 v Ljubljani, (12—2)
 Tržaška cesta št. 29.

Gosp. G. PICCOLI-ju,
 lekarnarju v Ljubljani.
 Vinice na Dolenskem, dne
 12. jan. 1889.
 Blagovolite mi poslati dvanajst
 steklenic Vase esence za
 Zeloдец.
 Polvahno omenjam, da je bila
 raba lani poslatih 36 steklenic
 izvrstna. Bolniki raznih vrst so
 vivali esenco z najboljšim vspe-
 hom. Neka bolnica je bila že za
 smrt bolna, vsi so mislili, da mora
 v malo urah umreti; toda komaj
 je zavila nekoliko kapljic esence,
 je že okrevala in čez nekoliko ur
 popolnoma ozdravela — med tem,
 da je bila poprej vse dni že skoraj
 na smrti postelji. Esenca se tedaj
 zaradi njeznega izvrstnega vpliva
 sama najbolje priporoča.
 Z odličnim spoštovanjem
 Jurij König, župnik.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
 priporočam svojo bogato zalogo
klobukov in slamnikov
 najnovejšega kroja in iz zanesljivo trpežnega blaga.
 Dalje imam v veliki izbi vsakovrstne čepice po naj-
 različnejših cenah.
 Sprejemam in izvršujem vsakovrstna
= krznarska dela, =
 ter shranjujem kožuvinno čez poletje.
 Spoštovanjem
Anton Krejči,
 klobučar in krznar.
 Kongresni trg št. 8 v Ljubljani.
 Gg. dijakom dovoljujem prednostne
 cene. (15—5)

Novo koncesijonovana
tovarna za soda-vodo
 v Ljubljani.
 Slavni mestni magistrat ljubljanski mi je dné 6. februarja 1889, št. 21.280 dovolil koncesijo za
tovarniško izdelovanje soda-vode
 v Ljubljani v hiši Preširnov trg št. 2 (lekarna „pri zlatem orlu“).
 Objavljam to p. n. občinstvu ob enem dostavljajoč, da se bo v moji tovarni pri izdelovanji soda-vode prav
 posebno pazilo na
najvestnejši in najumnejši izdelovalni način in da že sedaj vsi sifoni dohajajo v promet
le z zajemčeno predpisom primernimi,
 t. j. v smislu ministerske naredbe z dné 11. julija 1888 drž. zak., iz 90 odstotnega cinovega legiranja naprav-
 ljenimi zaklepi, da tedaj obsegajo popolnoma **svinca prosto,** zdravju neškodljivo, oživljajočo
 pijačo, ki je **v vsakem oziru izvrstno primerna zdravstvenim zahtevam.**
 Odličnim spoštovanjem
Josip Svoboda,
 lekarnar in tovarnar soda-vode.
 V Ljubljani, meseca aprila 1889.

Razprodajam
 po znižani ceni
vezenine (štikarije)
 in galanterijsko blago.
Marija Drenik v Ljubljani,
 v „Zvezdi“ hiša „Matice Slovenske“
 Ob enem priporočam vsakovrstno
 volno, prejo, vse snovi za šivanje in
 druga ročna dela, dalje predtiskarijo
 in izdelovanje nogovic na stroju.

Jeden šop šagrin - usnja

od divje kože

glad. 6-50 in višje.

Velika zaloga najraznovrstnejšega usnja in čevlarskih potrebščin pri

Jul. Mojzesu

v Ljubljani: Židovska ulica št. 5,
v Varaždinu: Frančiškanski trg 48.

Vnanja naročila izvršuje točno in pošlje po pošti ali železnici proti povzetju. (6-6)

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik **Franc Brückner.**

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornati.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

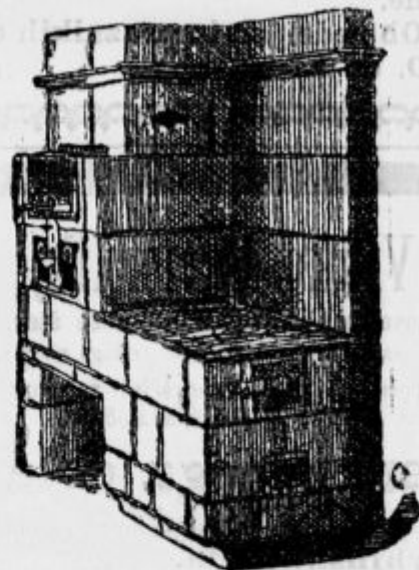
in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengsfelder Gyps) za gnojenje polja.

(17)

Prva domača kočevska obrt

za lesno galanterijo, košarstvo in izdelovanje palic.

Zaloga v Ljubljani Šelenburgove ulice št. 4
en gros et en detail.

Priporoča svoje elegantne izdelke novih pošiljatev v velikanski izbiri, kot

lesne rezbarije, palice,

tudi take od dobrodušnega višnjevega lesa, najrazličnejše košarske izdelke.

Naši izdelki so si pridobili vsestransko in splošno priznanje, pri tem so pa tudi cene tako nizke, da se nam ni treba bati konkurence.

(3-2)

Novo! Elegantno! Modno!

Novo! Elegantno! Modno!

Diseldorfske oljate barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

v Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim majarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljate barve v ploščevinastih puščah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalec, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Specialiteta: Firnež iz kranjskega lanenega olja.

ŠMARNICE za 1889. leto

izšle so pri

MATIJI GERBERJU,
založniku v Ljubljani.

„Venček krščanskih resnic“ to je: Berila pojasnjena s primeri za majevo pobožnost“, in tudi mašne in druge molitve.

Spisal P. Hrisogon Majar, duhoven.

10-10

Cena Šmarnicam je: v polu usnji 60 kr., usnji 76 kr., v usnji z zlato obrezo 95 kr. Dobijo se tudi krasno vezane, n. pr. v rujavo usnje, okovane, v baržunu itd. — Po pošti pod križnim zavitkom 10 kr. več.

Dobijo se v vseh knjigotržnicah.

Deller-jev

Edina zaloga in prodaja za vso Kranjsko pri

J. LININGER-ju

v Ljubljani, Rimska cesta 9.

radgonski

(24-12)

Najboljša namizna okrep-
čujoča pijača.

Zanesljivo zdravilno sredstvo proti kataru v dihalniku, prehlajenju želodca, zlati žili, protinu in glavobolu vsled prehlajenja (trganju).

najčistejši alkalični

Ne zamenjati z radensko kislom vodo.

kislec (kisla voda).